

er der Tjenestefolk og unge Mennesker, som ikke have megen økonomisk Sans, men det gælder langt fra dem alle, og selv de, der have god økonomisk Sans og samle sig noget sammen, gaa ikke, det er en Kendsgerning, til Livrenteanstalten med deres Benge og ikke til billige Anstalter, hvor der stundes behøveligt til baade af private og af det offentlige, men de gaa til Sparekasserne for at samle sig en lille Skilling sammen til at købe sig et Hjem for, naar den Tid kommer, da de stifte Familie. Det er en Kendsgerning, som man bliver nødt til at lade staa. Det er derfor min Overbevisning, at denne Sag vil ikke blive løst for den Befolkning, der bliver Tale om at hjælpe ved nærværende Lovforslag, som vi haabe maa blive til Lov; den Befolkning vil man ikke faa i Tale gennem Præmier, naar de selv skulle give noget til deres Alderdomsforsørgelse. Jeg tager sikkert ikke meget fejl ved at udtale, at man kan dele den Klasse af Mennesker, med Hensyn til hvilke der kan være Tale om det offentlige Forsørg, i tre Klasser. Den ene af disse Klasser er den, der falder ind under Fattigvæsenet og maa falde ind derunder; derimod har jeg ikke talt noget om deres Værdighed eller Uværdighed, thi, som den ærede Minister meget rigtig har bemærket i det andet Ting, man vil langt fra stemple alle de Mennesker, der falde ind under Fattigvæsenet, som uværdige. Det kan være, at det offentlige paa en eller anden Maade kan have Skyld i, at deres Stilling er, som den er, og at de have virket under saa uheldige Forhold, at deres Trang ikke egentlig er selvforskyldt. En Kendsgerning er det, at de ikke kunne undgaa at komme ind under Fattigvæsenet, det kan ikke hjælpe, at man søger at holde dem borte derfra. Dernæst er der den anden Klasse, det store, brede Lag, som holder sig udenfor Fattigvæsenet, men kæmper en haard Kamp, og de Mennesker, der ere udsatte for, naar de blive gamle, at komme ind under Fattigvæsenet. Denne Klasse kan ikke, man hyde den, hvad man vil, lægge Benge hen til sin Alderdom, fordi Kampen for det daglige Brød er saa haard. Denne Klasse tager dette Lovforslag Sigte paa, og jeg haaber, at det vil komme til at udrette meget godt for dem. Endelig er der en tredje Klasse, som jeg ogsaa mener, at der kan være Tale om, at det offentlige skal hjælpe. Det er den Klasse, som det ærede 10de kongevalgte Medlem (Goos) talte om, som skulde hde noget Tilskud, ja vel endog saa den væsentligste Del til deres egen Alderdomsforsørgelse, saavel som Arbejds Invalider, og jeg er ganske

enig med det ærede kongevalgte Medlem i, at den Klasse kunne vi ikke lade ude af Betragtning, men den er man nødt til tidligere eller senere at tænke paa at oprette en billig Livrenteanstalt for. Dog forstaar jeg det ikke saaledes, at den ikke skal kunne hde en meget væsentlig Del selv; jeg tænker mig nærmest, at Staten yder fri Bestyrelse, og at den faar lidt Tilskud fra gode Mennesker og maasse fra Kommunerne, men derom skal jeg ikke udtale mig videre. Jeg er i det hele enig i, at det vil være et nødvendigt Supplement til dette Lovforslag, ligesom jeg betragter dette Lovforslag som et Supplement til Fattigloven.

Hvad nu angaar selve Lovforslaget, som det her foreligger, er der jo fra to modsatte Sider, nemlig fra den ærede 1ste Landstingsmand for 9de Kreds (Mourier-Petersen) og den ærede 2den Landstingsmand for 6te Kreds (Caspersen) gjort saa modsatte Betragtninger gældende, at jeg for saa vidt meget godt kunde undgaa at imødegaa de ærede Herrer, thi de have imødegaaet hinanden gensidig. Vægg de Herrer's Betragtninger kunne ikke være rigtige, enten har den ene af dem Ret, og saa faar den anden komplet Uret, eller omvendt. Jeg skal dog siden i mit Foredrag komme til at paapege adskilligt i saa Henseende. Den ærede sidste Taler var for øvrigt meget poetisk; han lignede Forslaget ved en Spurb — det blev ved en Spurb, en Stilids kunde det paa ingen Maade blive. Han talte ogsaa i andre høje Billedeer, men jeg vil nu holde mig til Jorden. Jeg tror, at jeg, som de fleste af os, ikke har saa megen poetisk Begavelse, det vedkender jeg mig, og derfor holder jeg mig ganske jævnt og prosaisk til Jorden og til den nøgne Virkelighed i de Bemærkninger, jeg har at fremføre. Det ærede Medlem var jo inde paa, at de Betingelser, der forlangtes, vare for haarde, uden at han nærmere begrundede, hvori Haardheden bestod, men han fremførte kun noget, som jeg siden skal tage fat paa. Betingelserne ere jo fremførte i § 2 a., b. og c. Betingelserne i a. har ingen rørt ved hverken i det andet eller i dette Ting, saa at den Side kan jeg formodentlig lade ligge. Derimod er der slaaet efter b. og talt lidt spydig der, at de ikke kunne komme med, som selv have betaget sig Midlerne til deres Underhold, og selv vare Skyld deri ved deres uordentlige Levned, eller hvis Trængsel paa andre Maader ser selvforskyldt. Jeg skal nu imidlertid gøre de Herrer, der mene, at disse Betingelser ere saa strenge, opmærksomme paa, at der tidligere har været fremsat i det